

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18250

Tarih : 03.06.2026

45223

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İktüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 02.06.2026

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Türkiye, coğrafi yapısı, iklim koşulları ve plansız yerleşim uygulamaları nedeniyle heyelan riski yüksek ülkeler arasında yer almaktadır. Özellikle son yıllarda iklim krizinin etkisiyle artan aşırı yağış olayları, birçok il ve ilçede toprak kaymalarına, yapı hasarlarına, altyapı sorunlarına ve can kayıplarına yol açmaktadır.

Bilimsel çalışmalar ve kamu kurumlarınca hazırlanan raporlar; ülkemizin birçok bölgesinde heyelan, kaya düşmesi ve zemin hareketleri açısından yüksek risk taşıyan yerleşim alanlarının bulunduğu ortaya koymaktadır. Buna rağmen riskli alanlarda yapılaşmanın devam ettiği, bazı bölgelerde gerekli önlemlerin alınmadığı, erken uyarı ve tahliye mekanizmalarının yetersiz kaldığı yönünde ciddi eleştiriler bulunmaktadır.

Afetlerin doğal süreçler sonucu meydana gelmesi, kamu kurumlarının risk azaltma, denetim, planlama ve koruma yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır. Özellikle daha önce riskli olduğu tespit edilmiş bölgelerde yaşanan can ve mal kayıpları, afet yönetimi anlayışının yalnızca kriz anına değil, afet öncesi hazırlık ve önleme çalışmalarına da odaklanması gerektiğini göstermektedir.

Bu kapsamda, ülke genelindeki heyelan riski taşıyan yerleşim alanlarına ilişkin mevcut durumun ortaya konulması ve alınan önlemlerin değerlendirilmesi amacıyla aşağıdaki soruların cevaplandırılması önem arz etmektedir.

Bu çerçevede;

1. Türkiye genelinde heyelan riski taşıdığı tespit edilen il, ilçe, mahalle ve köy sayısı kaçtır?
2. Son 25 yıl içerisinde ülke genelinde meydana gelen heyelan olaylarının yıllara göre dağılımı nedir?
3. Aynı dönemde heyelanlar nedeniyle kaç vatandaş hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmış ve kaç kişi tahliye edilmiştir?
4. Son 10 yıl içerisinde heyelan nedeniyle zarar gören konut, iş yeri, tarım alanı ve kamu yapısı sayısı kaçtır?

5. AFAD ve ilgili bakanlıklar tarafından güncellenen ulusal heyelan risk haritaları bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa en son ne zaman güncellenmiştir?
6. Riskli olduğu tespit edilen yerleşim alanlarında yaşayan nüfusun toplam sayısı nedir?
7. Ülke genelinde heyelan riski nedeniyle "afet riski altındaki alan", "riskli alan" veya benzeri statüde ilan edilmiş yerleşim alanlarının sayısı kaçtır?
8. Son 10 yıl içerisinde heyelan riski gerekçesiyle kaç yerleşim birimi için tahliye kararı alınmıştır?
9. Tahliye edilen veya edilmesi gereken vatandaşlara yönelik yürütülen yeniden yerleştirme çalışmaları nelerdir?
10. Heyelan riski nedeniyle hak sahibi kabul edilerek afet konutu tahsis edilen kişi sayısı kaçtır?
11. Son 10 yıl içerisinde heyelan riskini azaltmaya yönelik olarak merkezi yönetim tarafından ayrılan bütçe ne kadardır?
12. Bu bütçenin illere göre dağılımı nedir?
13. Riskli bölgelerde istinat duvarı, drenaj sistemi, yüzey suyu kontrolü ve benzeri mühendislik uygulamalarına ilişkin kaç proje gerçekleştirilmiştir?
14. Tamamlanan ve devam eden projelerin il bazında dağılımı nedir?
15. Son 5 yıl içerisinde heyelan riski bulunan alanlarda kaç denetim gerçekleştirilmiştir?
16. Riskli alanlarda mevzuata aykırı yapılaşma tespit edilmiş midir? Edildiyse kaç işlem yapılmıştır?
17. Heyelan riski taşıyan bölgelerde yapılaşmanın önlenmesine yönelik mevcut denetim mekanizmaları yeterli görülmekte midir?
18. Türkiye genelinde heyelan erken uyarı sistemi bulunan yerleşim alanlarının sayısı kaçtır?
19. Erken uyarı sistemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
20. Üniversiteler, meslek odaları ve bilim insanları tarafından hazırlanan heyelan risk raporları doğrultusunda son 10 yılda hangi önlemler alınmıştır?
21. İklim değişikliği nedeniyle artan aşırı yağışların heyelan riskine etkisine ilişkin Bakanlıklar tarafından hazırlanmış güncel bir çalışma bulunmakta mıdır?
22. Türkiye İklim Değişikliği Uyum Stratejisi kapsamında heyelan riskine ilişkin hangi hedefler belirlenmiştir?
23. Riskli bölgelerde yaşayan dar gelirli vatandaşların güvenli konutlara erişimini sağlamak amacıyla yürütülen özel destek programları bulunmakta mıdır?
24. Heyelan riski nedeniyle zarar gören vatandaşlara yönelik kira yardımı, taşınma yardımı ve diğer sosyal desteklerden yararlanan kişi sayısı kaçtır?
25. Ülke genelinde heyelan riski taşıyan bölgelerde yaşayan vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla kısa, orta ve uzun vadede hangi somut adımların atılması planlanmaktadır?
26. Bakanlığınız tarafından, bilimsel raporlarla riskli olduğu ortaya konulmuş alanlarda gerekli önlemler alınmadan yapılaşmaya izin verilmesinin önüne geçmek amacıyla yeni bir yasal veya idari düzenleme hazırlanmakta mıdır?
27. Türkiye genelinde heyelan riskinin azaltılması amacıyla kurumlar arası koordinasyonu güçlendirecek yeni bir ulusal eylem planı hazırlanması gündemde midir?
28. Bilimsel raporlarda yüksek risk taşıdığı belirtilen bölgelerde meydana gelen heyelanların yalnızca "doğal afet" olarak değerlendirilmesinin yeterli olmadığı dikkate alındığında, afet öncesi risk azaltma çalışmalarının güçlendirilmesi ve vatandaşların can güvenliğinin sağlanması amacıyla merkezi yönetimin önümüzdeki döneme ilişkin yol haritası nedir?